

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Kultūras un izglītības komiteja

PAGaidu
2006/2087(INI)

26.6.2006

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Balto grāmatu saistībā ar Eiropas Savienības komunikācijas politiku
(2006/2087(INI))

Kultūras un izglītības komiteja

Referents: *Luis Herrero-Tejedor*

PR_INI

SATURS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	7

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Balto grāmatu saistībā ar Eiropas Savienības komunikācijas politiku (2006/2087(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Baltā grāmata par Eiropas Savienības komunikācijas politiku” (KOM(2006)0035),
 - ņemot vērā EK līguma Otro daļu,
 - ņemot vērā EK līguma 195. pantu,
 - ņemot vērā EK līguma 211. pantu,
 - ņemot vērā EK līguma 308. pantu,
 - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11., 41., 42. un 44. pantu,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem;
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Komisijas rīcības plāns saziņas uzlabošanai par Eiropu” (SEC(2005)0985),
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Komisijas ieguldījums pārdomu laikā un pēc tā: D plāns – demokrātija, dialogs, diskusijas”(KOM(2005)0494),
 - ņemot vērā tā 2002. gada 13. marta rezolūciju par Komisijas paziņojumu par jaunu sadarbības sistēmu pasākumiem, kuri ir saistīti ar Eiropas Savienības informācijas un saziņas stratēģiju¹
 - ņemot vērā tā 2003. gada 10. aprīļa rezolūciju par informācijas un saziņas stratēģiju Eiropas Savienībai²
 - ņemot vērā tā 2005. gada 12. maija rezolūciju par Eiropas Savienības informācijas un saziņas stratēģijas īstenošanu³
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas ziņojumu un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas un Konstitucionālo jautājumu komitejas atzinumus (A6-0000/2006),
- A. tā kā saziņa ir svarīga līdzdalības demokrātijas sastāvdaļa;
- B. tā kā šī iemesla dēļ ES demokrātisko struktūru spēks saistās ar Eiropas līmeņa komunikāciju struktūrām, kuras nodrošina iestāžu saikni ar pilsoņiem;

¹ OV C 47 E, 27.2.2003., 406. lpp.

² OV C 64 E, 12.3.2004., 591. lpp.

³ OV C 92 E, 20.4.2006., 403. lpp.

- C. tā kā Eiropas vēlēšanās un referendumos gūtā pieredze ir pierādījusi, ka izpratne un interese par ES jautājumiem palielina dalību, bet informācijas trūkums to samazina;
- D. tā kā pašlaik nav Eiropas sabiedriskās sfēras, taču ir ļoti spēcīgas valstu sabiedriskā sfēra; šīm valstu sabiedriskām sfērām piemīt izteikta dažādība gan Eiropas jautājumu apspriešanas apmēra, tā arī satura ziņā;
- E. tā kā būtisks sasniegums būtu tas, ja valstu sabiedriskajā sfērā Eiropas jautājumiem piešķirtu lielāku nozīmi;
- F. tā kā pirmais solis Eiropas sabiedriskās sfēras radīšanā būtu valstu sfēru savrupības pārvarēšana, veicot Eiropas komunikācijas darbību; tas ir cieši saistīts ar visas Eiropas vai vismaz starptautiskajām plašsaziņas līdzekļu struktūrām;
- G. tā kā ir skaidri pierādījumi nepietiekamai pilsoņu informētībai par Eiropas jautājumiem, kura parādījās vairāku Eurobarometra aptauju rezultātos;
- H. tā kā komunikācija ir saistīta arī ar pārredzamību, pilsonību un kopīgām vērtībām;
- I. tā kā 2006. gada 15. un 16. jūnija Eiropadome darba kārtībā atkārtoti iekļāva konstitucionālās reformas jautājumu;

Komunikācijas politika un Eiropas sabiedriskā sfēra

1. uzskata, ka jāuzlabo komunikācija starp ES un tās pilsoņiem; tādēļ atbalsta centienus rūpīgi pārbaudīt to, kā organizē komunikāciju ar pilsoņiem; uzsver, ka ar labāku komunikāciju nevar aizvietot politikas nepilnības, taču tā var padarīt labāk saprotamus jēgpilnus politikas virzienus;
2. prasa, lai Komisija atbalsta Eiropas sabiedriskās sfēras radīšanu, to organizējot ar valsts, vietējo un reģionālo plašsaziņas līdzekļu starpniecību, taču ņemot vērā arī ietekmīgo valsts laikrakstu svarīgo lomu, veltot pietiekamu uzmanību Eiropas lietām;
3. atzīmē, ka Eiropas Komunikācijas politikas mērķim nav jābūt komunikācijas sfēras radīšanai, kura sacenstos ar valsts sabiedrisko sfēru, bet gan cieša valstu diskusiju satuvināšana ar diskusijām ES līmenī;
4. prasa, lai izstrādājot komunikācijas politiku Komisija ņemtu vērā konkrētus priekšlikumus, kuri izklāstīti 2005. gada 12. maija Parlamenta rezolūcijā par Eiropas Savienības informācijas un saziņas stratēģijas īstenošanu;

Kopīgu principu noteikšana

5. atbalsta ideju izveidot divvirzienu saziņu starp ES un tās pilsoņiem, kura spētu un vēlētos rūpīgāk uzklaustīt pilsoņu teikto par Eiropu; tomēr neuzskata par saprātīgu domu, ka pilsoņi kļūst par dalības un dialoga virzītājiem, jo nevis viņiem ir jādodas informācijas meklējumos, bet gan informācijai ir jādodas pie pilsoņiem;
6. neuzskata, ka ir pareizi pakļaut EP rīcības kodeksam, kas regulē tā saziņu ar ES pilsoņiem;

7. mudina Komisiju izpētīt, vai iespējams uzsākt patiesu Kopienas programmu informācijas un saziņas nodrošināšanai par Eiropu, pamatojoties uz EK līguma 308. pantu, lai uzlabotu pašreizējos starpiestāžu mehānismus šajā jomā; ja Komisija iesniegs atbilstīgu priekšlikumu, Parlamentu pilnībā jāiesaista šīs programmas detalizēta satura un darbības sfēras noteikšanā un izstrādāšanā;
8. uzskata, ka vairāk ir jāatsaucas uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ietvertajiem principiem un vērtībām, lai noteiktu Eiropas komunikācijas politikas darbības sfēru;

Pilsoņu lomas stiprināšana

9. atzinīgi vērtē Komisijas vēlmi, lai Eiropa sasniegtu visus līmeņus, tas ir, novirzīt Eiropas jautājumus uz valsts, reģionālo un vietējo līmeni, lai decentralizētu vēstījumu; atzinīgi vērtē Komisijas rīcības plānu un sagaida tā ātru īstenošanu;
10. uzskata, ka reģioni un pilsētas ir vispiemērotākās platformas, lai popularizētu Eiropas ideju starp pilsoņiem un aicina Reģionu komitejai iesaistīties turpmākajā komunikācijas politikas īstenošanā;
11. atbalsta ideju pastiprināt Eiropas jautājumu apspriešanu dalībvalstu parlamentos;
12. uzsver sabiedriskās izglītošanas par ES integrāciju nozīmi; noteikta līmeņa izpratne par Eiropu ir priekšnoteikums veiksmīgai divvirzienu saziņai ar ES;
13. izsaka nožēlu, ka ir samazināts atbalsts nozaru programmām, kurām ir plaša iedarbība, piemēram, *Leonardo da Vinci*, *Socrates* un *Erasmus*, jo tās uzsver Eiropas dimensiju un atvieglo starptautisko tīklu izveidi;
14. uzskata, ka pilsoņu sasniegšanai ir svarīgi uzlabot saziņu, un parādīt, ka ES lēmumiem ir būtiska nozīme ikdienas dzīvē;

Darbs ar plašsaziņas līdzekļiem un jaunajām tehnoloģijām

15. uzsver, ka plašsaziņas līdzekļiem ir nozīme kā starpniekiem, viedokļa veidotājiem un vēstījuma nesējiem tās Eiropas sabiedriskās sfēras pilsoņiem, kuru Komisija vēlas attīstīt;
16. prasa, lai Komisija iespējami precīzi definē to, kādu lomu tā vēlētos piešķirt plašsaziņas līdzekļiem un uzsver vajadzību atrast formulu, kas vairāk iesaista komunikācijas politikā reģionālos un vietējos plašsaziņas līdzekļus;
17. atzinīgi vērtē priekšlikuma anulēšanu par ES ziņu aģentūras izveidi;
18. iesaka, lai saziņā ar pilsoņiem un plašsaziņas līdzekļiem Komisija lietotu skaidru un lakonisku valodu; ES žargons palielina, nevis samazina plaisu starp ES iestādēm un pilsoņiem;
19. iesaka regulāru viedokļu apmaiņu starp Eiropas iestādēm un plašsaziņas līdzekļiem par Eiropas saziņas jautājumiem;
20. uzskata, ka Komisija ir atbildīga par objektīvas un uzticamas informācijas nodrošināšanu par Eiropas politiku, tādējādi veidojot pamatu diskusijas dalībnieku informētībai;
21. atzinīgi vērtē to, ka saistībā ar jaunajām tehnoloģijām Baltā grāmata atbilst EP pēdējam

ziņojumam par ES informācijas un saziņas stratēģiju;

Eiropas sabiedriskās domas izpratne

22. prasa, lai Komisija informē Parlamentu par tās uzsākto konsultāciju novērtējumu;
23. uzskata, ka Eiropas Sabiedriskās domas observatorijas izveide īstermiņā ir apšaubāma, un uzskata, ka pirms šāda uzdevuma veikšanas saskaņotākā veidā ir jāizmanto jau pieejamiem dati un resursi;

Sadarbība

24. prasa, lai Komisija izstrādā konkrētus priekšlikumus komunikācijas politikas īstenošanai un par tās juridiskām un finanšu sekām;
25. uzskata, ka jāanalizē Starpiestāžu informācijas grupas darbs, lai noteiktu, vai iespējams to uzlabot; minētajai grupai jādarbojas galvenokārt politiski un kā garantam, un tās sastāvs ir jāsamazina, lai palielinātu tās darbības efektivitāti;
26. uzsver nepieciešamību vairāk iesaistīt Eiropas mēroga partijas dialogā ar tās vēlētājiem par ES jautājumiem;
27. atbalsta ombuda lomas pastiprināšanu un lielākas uzticamības piešķiršanu pārredzamībai;
28. ierosina izmantot pašreizējās finansēšanas programmas, piemēram, Mūžizglītība, Jaunatne, Pilsoņi Eiropai, Plašsaziņas līdzekļi, Kultūra labākai saziņai par Eiropas integrāciju, ar nosacījumu, ka atsevišķo programmu mērķi tiek pilnībā ievēroti;
29. uzsver, ka veiksmīgai saziņai ir būtisks aktīvs dalībvalstu atbalsts un tādēļ aicina dalībvalstis meklēt veidus, kā sekmēt kopīgos ES saziņas centienus;
30. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Komisija 2006. gada februārī publicēja Balto grāmatu par Eiropas komunikācijas politiku.

Šo dokumentu sagatavoja kā pretestību Francijas un Nīderlandes referendumu negatīvajai atbildei par Konstitucionālo līgumu un lai apstādīnātu vispārēju eiroskepticisma palielināšanos.

Baltajā grāmatā Komisija izklāsta tādas jaunas Eiropas komunikācijas politikas vispārējas iezīmes, kura spētu novērst plaisu starp Eiropas Savienību un tās pilsoņiem. Šajā ziņojumā referents piedāvā savas pārdomas par Komisijas priekšlikumiem Baltajā grāmatā.

1. Kopīgo principu noteikšana

Komisija ierosināja radīt rīcības kodeksu par saziņu, proti, izveidot kopīgas komunikācijas politikas normas Eiropas iestādēm, valstu struktūrām un tamlīdzīgi. Referents uzskata, ka šī ideja ir ne tikai kļūdaina pati par sevi, bet arī nevajadzīgi kalpo patiesa juridiskā pamata aizvietošanai. Patiešām, Eiropas iestādēm trūkst juridiska pamata saskaņā ar kuru izstrādāt specifiskus Kopienas ziņojumus informācijas un saziņas jomā. Tādēļ Komisiju pārāk bieži apsūdz par iejaukšanos jomās, kas nav viņas kompetencē, vai pat par aģitāciju. Tomēr labākais veids šī šķēršļa pārvarēšanai nav komunikācijas politikas reglamentēšana ar rīcības kodeksu, bet dalībvalstu vienprātības panākšana Eiropadomē un pilnīga juridiskā pamata izveidošana saskaņā ar EK līguma 308. pantu.

Turklāt rīcības normu noteikšana ES iestādēm var radīt negatīvas sekas — tas apdraudētu gan to viedokļa autonomiju, gan neatkarīgumu. Tādēļ referents neuzskata, ka ir pareizi Eiropas Parlamentam noteikt rīcības kodeksu tā saziņas reglamentēšanai ar Eiropas pilsoņiem.

2. Pilsoņu tiesību stiprināšana

Ņemot vērā to, ka nepastāv Eiropas sabiedriskā sfēra, iestādēm ir jāīsteno uzdevums tādu līdzekļu atrašanā, kas atvieglo piekļuvi informācijai vislielākajam skaitam Eiropas pilsoņu. Ja Eiropas Savienība vēlas tikt uzklautā, tai ir jāpanāk, ka Eiropas lietas sasniedz valsts, reģiona un vietējo līmeni. Tomēr doma, ka pilsoņi kļūst par dalības un dialoga virzītājiem nav saprātīga. Nebūtu jēgas uzmanīgi klausīties neinformētu pilsoņu teiktajā. Lai viņu ieguldījums būtu produktīvs, Eiropas iestādēm vispirms bija jāatrod veids, kā pilsoņiem nodot visu vajadzīgo informāciju, lai panāktu viņu iesaistīšanos un identificēšanos ar Eiropas projektu. Iepriekš nesaņemot informāciju, nav iespējams izveidot viedokli. Vai vismaz lietderīgu viedokli. Tādēļ Eiropas Savienības informācijas un saziņas politikā jāvalda šādam pamatprincipam — nevis pilsoņiem ir jādodas informācijas meklējumos, bet gan informācijai ir jādodas pie pilsoņiem.

3. Darbs ar plašsaziņas līdzekļiem un jaunajām tehnoloģijām

Baltajā grāmatā tiek pārmērīgi uzsvērta ideja par to, ka dialogu un saziņu ar pilsoņiem var koordinēt ar iestāžu iniciatīvu starpniecību. Tādējādi tajā ir pausta lielāka uzticība jaunajām tehnoloģijām, nevis tradicionālajiem plašsaziņas līdzekļiem. Dažkārt šķiet, ka Baltā grāmata samazina plašsaziņas līdzekļu ietekmi sabiedrībā.

Referents uzskata, ka jāuzskaita prioritāri mērķi, kādā veidā uzlabot žurnālistu darba apstākļus Eiropas iestādēs, kā uzlabot informācijas jomas speciālistu apmācību, tiešās saziņas metodes u.c.

4. Eiropas sabiedriskās domas izpratne

Komisija ierosina izveidot nacionālo ekspertu tīklu sabiedriskās domas pētījumiem, lai veicinātu paraugprakses apmaiņu un sinerģijas attīstību. Taču referents uzskata, ka būtu piemērotāk saskaņot un uzlabot jau pieejamo resursu izmantošanu. Informācijas un paraugprakses apmaiņa ir iespējama arī bez jaunas observatorijas izveides Eiropas sabiedrības domas novērošanai. Šīs observatorijas izveide īstermiņa ir apšaubāma, jo pirms uzsākt šī mērķa īstenošanu, nepieciešams optimizēt iegūto datu izmantošanu.

5. Sadarbība

Dalībvalstu iesaistīšanās ES informācijas un komunikācijas politikā ir ārkārtīgi svarīga. Bez tās nevienam vēstījums nevar nonākt pie pilsoņiem. Jāpievērš lielāka uzmanība vēstījumu saturam, lai ar pilsoņu problēmu apskatīšanu pamodinātu viņu interesi. Ir jāmaks izskaidrot, kādā veidā Eiropa var palīdzēt katram no viņiem. Jāatrod veids kā informācijas un komunikācijas politikā vairāk iesaistīt reģionālo un vietējo līmeni, un šim nolūkam ir būtiski svarīga tādu noteiktu dalībnieku loma, kā, piemēram, politiskās partijas, kurām ir jāpanāk pilsoņu iesaistīšana Eiropas politikā. Referents atbalsta Parlamenta, Komisijas un Padomes dialoga stiprināšanu un, lai to panāktu, uzskata, ka ir nepieciešama labāka koordinācija iestāžu starpā.

Vienīgais forums Komisijas un Parlamenta informācijas un komunikācijas dienestu kopīga viedokļa veidošanai ir Starpiestāžu informācijas grupa. Tās pamatuzdevums ir noteikt programmas *PRINCE* prioritātes. Visas iniciatīvas, kas nav ietvertas minētajā programmā tiek uzskatītas par īpašiem pasākumiem, un tās ir jāveicina vai nu attiecīgi Komisijai vai Parlamentam. Saskaņā ar referenta viedokli, programmai *PRINCE* būtu ieteicams ietvert vairāk prioritāšu jomu, kā arī samazināt līdz minimumam gadījumus, kad iestādes veic specifiskas darbības. Turklāt Starpiestāžu informācijas grupai jādarbojas galvenokārt politiski, un tās sastāvs ir jāsamazina, lai varētu palielināt darbības efektivitāti.